

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2466

"EL NUEVO PERIODICO"

REDACCION Y ADMINISTRACION: BUENOS AIRES, Lavalle 341, Esqr. 316 31 - Retiro 5839

Leto I. BUENOS AIRES, 13. JANUARJA

1934

št. 17.

NAROCNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50. - Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs. LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Velike poplave v mendoškem okraju

Ker se je začel naglo tajati sneg v Kordiljeri, je reka Mendoza silno narastla ter povzročila katastrofo - Mrtvi in ranjeni - Velika materialna škoda

V četrtek, okrog polnoči, so začeli prihajati v Mendoza vesti iz kraja Punta de Vacas in drugih naselbin ob reki Mendoza, da dere s Kordiljere ogromen val vode, blata kamenja, ki podira vse, kar najde na poti. Mogočni val da meri v višini celih pet metrov in se vali po strugi z brzino dvajsetih kilometrov na uro.

Elektriška družba Los Andes, ki oskrbuje velik del province z elektriško energijo in ima svoje glavne naprave v Cacheuti, ob zgoraj imenovani reki, je obvestila osobe ob nasipu, naj bo pripravljeno za ta slučaj. Vodstvo je menilo, da se bo orjaški val že zmanjšal in pomiril, preden bo prišel do elektrarne, a zgodilo se je baš nasprotno. Val, ki je meril v gorenjem toku reke pet metrov v višini, je le še bolj narastel in zadivjal z večjo silo, ko je prišel v ozko dolino, v kateri leži Cacheuta. Očividci pripovedujejo, da je izgledalo, kakor da se ogromna vodena stena, visoka kakšnih deset do petnajst metrov, pomika po strugi, podirajoč neizprosno vse, kar je našla na poti: mostove, nasipe, hiše in ceste.

Ljudje, ki že dolgo vrsto let prebivajo v onih krajih, pravijo, da takšnega in tako katastrofalnega pojava še nikoli niso videli. Reka Mendoza sicer večkrat naraste, ko se radi toplejšega vremena začne tajati sneg v visokem kordiljerskem gorovju, vendar pa se doslej še ni zgodilo, da bi bil pridrvel v dolino tako ogromen val. Mnogi domnevajo, da je sedanja poplavna katastrofa v zvezi s kakšnim podzemeljskim sizmničnim gibanjem v Kordiljeri. Inženjerji, ki so zaposleni v onih krajih, pravijo, da je v poletnem času, ko je bila reka radi pritokov z gorovja najmoč-

nejša, znašal tok vode 100 do 120 kubičnih metrov na sekundo, v četrtek pa gotovo več ko 2.000 kubičnih metrov v sekundi.

Natančnejših vesti o obsegu škode in o številu žrtev, ki jih je povzročila ta nenavadna povodenj, se ni bilo mogoče doslej dobiti, ker je voda odnesla brzojavne in telefonske napeljave in je zveza s prizadetimi kraji prekinjena.

Ugotovljeno pa je, da je prekoandska železnica izgubila skoro vse svoje mostove nad reko Mendoza, da je voda odnesla na mnogih krajih nasipe in da je radi tega ves promet s sosedno čilsko republiko prekinjen. Ni mogoče sedaj še prerokovati, koliko časa bodo zahtevala popravila proge, preden se bo železniški promet mogel spet vpostaviti. Najbrž bo prej preteklo več mesecev.

Elektriška družba Los Andes je tudi utrpela veliko škodo. Povodni val, ki je zalil elektrarno do višine dvajsetih metrov, je pokril stroje z debelo plastjo blata in je obrat popolnoma ustavljen. Začeli pa so delovati rezervni stroji v drugih krajih, tako da so nekateri deli mendoškega mesta za silo razsvetljeni. Tramvajski promet se je skrčil. V cacheutski elektrarni je utonilo nekaj delavcev, ki so bili zaposleni pri strojih.

V istem mestu je voda zrušila deloma tamošnji hotel in zdravilišče, gostje pa so bili pravčasno obveščeni o nevarnosti, tako da so se utegnili spraviti na varno.

Voda nosi s sabo tramovje, poginulo živino, pa tudi trupla utopljenec, ki jih je povodenj zalotila, ko so spali v hišah ob bregovih reke.

Kakor glede materialne škode, tako tudi o številu žrtev, ki

jih je povzročila poplava, ni še natančnih vesti. Po dosežanih poročilih so našli v vodi dvanajst trupel. Med utopljenici je tudi nekaj otrok v nežni mladosti. Mnogo oseb je ranjenih.

Oblasti so poslale v prizadete kraje pomoč in vojni minister je naročil tamošnjemu vojaškemu poveljništvu, naj s svojim moštvom pomaga civilnim oblastem pri reševalni akciji.

STAVISKY JE IZVRŠIL SAMOMOR

Ponarejevalska afera iz Bonneja je izzvala na Francoskem veliko razburjenje, ker se je izkazalo, da so bili s ponarejevalcem Staviskim v zvezi mnogi vplivni ljudje. Izgledalo je celo, da bo morala tudi Chautampsova vlada odstopiti, ker je bil s Staviskim v stikih oziroma, da mu je vsaj bil pisal dve pismi, njen minister za kolonije Dalimier. Dalimier je podal odstavko, da bo vladi olajšal položaj v parlamentu.

Policija še vedno nadaljuje preiskavo in se do sedaj še ne ve natančno, koliko znašajo vse ponarebe, krožijo pa vesti o neverjetno visokih vsotah. Staviskega, ki je bil izginil iz Pariza, je policija marljivo iskala, dokler ga ni izsledila v neki vili pod Montblancem pri Chamonixu. Ko so agentje vdrli v sobo, kjer se je Stavisky skrival, si je ta pognal kroglo v glavo. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer pa ni več prišel k zavesti. Razni specialisti so se trudili, da bi mu z operacijo rešili življenje, a zaman. Mož je izdihnil in z njim je šla v grob marsikatera tajna, ki jo je policijski listi izvedeli. Nekateri opozicijski listi v Parizu so celo začeli namigovati, da ga je policija nalašč ustrelila, zato da bi se ne izvedele razne stvari, ki bi bile izzvale v javnosti velik škandal. Te govornice pa je ovrglo raztelesenje, katero so izvršili sodnijski zdravniki, ki so ugotovili, da se gre za samomor.

Izboljšanje delovnih prilik

Tudi v Jugoslaviji se je brezposelnost zmanjšala — Zanimiv članek angleškega liberalnega državnika Lloydja Georgea

Mednarodni delovni urad je objavil poročilo o stanju brezposelnosti v posameznih državah sveta. Iz podatkov, ki jih je zbral, je razvidno, da se je položaj v zadnjih treh mesecih leta 1933 v marsičem izboljšal in primeru s položajem v odgovarjajočih treh mesecih l. 1932. Združene države Severne Amerike so v tem pogledu na prvem mestu.

Brezposelnost se je zmanjšala tudi v Kanadi, Čileju, Nemčiji, Angliji, Madžarski, Avstraliji, Belgiji, Finski, Jugoslaviji, Romunski, Danski in Irski.

Glede splošnega svetovnega gospodarskega položaja so tudi v marsičem zanimive ugotovitve, ki jih je v nekem svojem članku za francosko "Agence Economique et Financiere" napisal znani liberalni politik Lloyd George.

"Ni nobenega dvoma", pravi pisec, "da se svetovna trgovina nahaja sedaj na poti svoje obnovitve. Na Angleškem kažejo letošnje statistike znatno zmanjšanje brezposelnosti, v Združenih državah pa se je število nezaposlenih oseb zmanjšalo za več milijonov. Nemška notranja trgovina se lepo razvija, japonska zunanja trgovina pa se je močno razmahnila. Na vseh koncih in krajih se pojavljajo nedovumznaki gospodarskega preporoda. Roosevelt v Severni Ameriki, Mussolini v Italiji, Hitler v Nemčiji, major Elliot na Angleškem in Stalin v Rusiji — vsi so začeli poskušati z od države vodjeno industrijo. Jaz se tej spremembi ne protivim. Spremembe so predpogoj za vsak napredek. Priznam pa, da sem se že mnogo krat začudil in sem ostrmel, ko sem v listih prebiral dekrete, ukrepe in pravilnike, ali pa poslušal, ko so se oznanjali po radiu, saj pomenijo popolno uničenje vseh idej o svobodi in zasebni pobudi. Pri vsem tem pa se najbolj čudim, ko vidim, kako brezbrizni so ljudje napram tem reformam in spremembam. Obstoječi red so obdolžili, da je popolnoma odpovedal. In skoro je priznal svojo krivdo. Menda je prav to vzrok, da se obsodba obstoječega reda sprejema s takšno mirnostjo."

OBNOVITEV BOJEV V CHACU

Premirje v Chacu se ni več obnovilo. Posredovanja so bila za sedaj brez uspeha in boji so se spet pričeli.

Paragvajske čete so zasedle nekatere nove utrdbе, ki so jih bili Bolivci zapustili. V Buenos Airesu, kjer se sedaj mudi tudi Chacovska komisija narodov, se še vedno vršijo pogajanja, ki stremijo za tem, da bi se končno za vedno ustavilo prelivanje krvi med sosednima ljudovladama.

RAZNE VESTI

Zakon o sterilizaciji se je že začel izvajati na Nemškem. V Goerlitzu je tamošnje sodišče obsodilo na sterilizacijo nekega 54-letnega delavca, ker je že večkrat zlorabil mladoletna dekleta.

Na fašističnem zborovanju v Rimu je Mussolini govoril o uspehih tako zvane žitne bitke.

Dva tolovaja sta ob belem dnevu napadla neko baselsko banko, umorila blagajnika, nekega drugega pa ranila, odnesla večjo vsoto denarja ter se nato odpeljala v avtu. Napad sta tako hitro in spretno izvršila, da ni policaj, ki je stal pred banko, prav nič zapazil, kaj da se dogaja v notranjosti posloplja.

Nemška nacijska policija je aretirala v Stuttgartu katoliška duhovnika Dangelmeirja in Sturmka, ki sta obdolžena, da nista preveč navdušena za fašizem. Spravili so ju v koncentracijsko taborišče.

Na Španskem je vlada preklicala svoj čas proglašeno alarmno stanje, ostale pa bodo še nadalje v veljavi vse one omejitve, ki so v zvezi s preventivnim stanjem, ki bo še veljalo.

V Mandžuriji se pripravljajo, da bodo sedanjega predsednika Pu-Zija kronali za cesarja, s čimer bi se obnovila stara kitajska dinastija. Kronanje se bo baje izvršilo 1. marca t. l. in se bo tudi proglasila nova ustava, ki bo podobna japonski.

Preko 800 novih letal bo naročila japonska vlada v domačih tvornicah, ker hoče tudi svoje vojno letalstvo organizirati tako, da bo pripravljeno "za vsak slučaj".

10.000 mlekarjev iz čikaške okolice je proglasilo stavko, ki je trajala več dni, tako da se je v mestu začelo močno čutiti pomanjkanje mleka. Stavkujoči so zaprli vse ceste, ki vodijo v Chicago in so s tem preprečili kršitev stavke. Po nekaj dneh pa se je dosegel sporazum, ker so v spor med mlekarji in razprodajalci posegla oblastva.

Boj proti vstašem v kitajski pokrajini Fukjen se še vedno nadaljuje in poveljuje nacionalističnim četam znani general Čang-Kaj-Sek. Mesto Fučov je blokirano in se uporniki baje ne bodo mogli več dolgo držati.

Glavnega inženjerja Nelsonovega rudnika pri Osegu na Češkoslovaškem je policija aretirala, ker se je izkazalo, da je težko nesrečo, v kateri je izgubilo življenje 142 rudarjev, zakrivil neposredno sam, ker radi nedopustne štednje ni zadostno poskrbel za varnost delavcev. Trupla večine nesrečnežev, ki jih je eksplozija zasula, so še vedno zakopana v rudniku.

Kraljevski dvojici na lovu v bližini Beograda

Z leve proti desni: Jugoslovanski kralj Aleksander, bolgarska kraljica Ivana, jugoslovanska kraljica Marija in bolgarski kralj Boris. Kakor je našim čitateljem znano, se je mudila bolgarska kraljevska dvojica pred nedavnim v Beogradu, kjer je bila prisrčno sprejeta. Poleg raznih sprejemov in drugih svečanosti, je bil na programu tudi lov v kraljevskih loviščih v bližini prestolnice

Organizirana emigracija iz Julijske Krajine v Jugoslaviji pozdravlja "Novi list"

V mesecu novembru se je sestel v Zagrebu direktorij Zveze emigrantskih organizacij iz Julijske Krajine, ki je razpravljala o važnih emigrantskih vprašanjih. Predsednik dr. Ivan Marija Čok je poročal o razveseljivem porastu emigrantskega pokreta, o naraščanju dela v ožjem zveznem vodstvu in v vseh zveznih odsekih, pa tudi o dostojnih manifestacijah, ki so se izvršile po vsej državi povodom rapalskega dne. Vse emigrantske organizacije so se disciplinirano držale navodil oblasti, ki so omejile te manifestacije samo na zaprte prostore v ozke meje resnih predavanj in akademij, pa je emigracija tudi potrpežljivo prenesla popolno omejitev poročanja v časopisju.

V poročilu, ki ga je objavilo tajništvo zveznega vodstva o tej seji, citamo tudi naslednje:

„Ker se je celoten italijanski tisk, na migljaj in po navodilu fašistične vlade, vrgel predvsem s prostaškimi napadi na zveznega emigrantskega predsednika dra I. M. Čoka, mu je zvezni emigrantski direktorij izrazil svoje popolno soglasje z njegovimi izjavami na beogradski rapalski prireditvi, na kateri je zvezni predsednik odredil italijanski fašistični vladi radi njenega verolomnega nečloveškega postopanja pravico upravljanja nad jugoslovenskim narodom v Julijski Krajini.“

„Zvezni direktorij, sestavljen iz delegatov posameznih emigrantskih organizacij ter procelnikov posameznih odsekov, odobrava v polnosti zahteve dr. Čoka po reviziji sedanjih mej v Julijski Krajini ter njihovo novo načrtanje na podlagi narodnostnega principa. Celotna emigracija soglašala s svojim predsednikom dr. Čokom v zahtevi: Revizija onih krivičnih določb rapalske pogodbe, ki prisojajo šest sto tisoč Jugoslovenov Italijanski državi, ki jih upravlja na popolnoma brezpraven način.“

„Zvezni direktorij izraža zahvalo ogromni večini emigrantskih ter tudi drugih jugoslovenskih organizacij, zlasti pa svojemu organizatorno-propagandnem odseku, na prireditvi mirnega in dostojanstvenega rapalskega protesta po celi državi.“

„Česar ni mogla objeti organizirana propaganda emigracije, je pa dosegel v svojih izpadih celotni fašistični tisk. Organizirana emigracija iz Julijske Krajine sicer ne more izreči zahvale fašističnemu tisku, ki je s svojim napadanjem in zmerjanjem nehoti koristil potlačeni jugoslovenski manjšini v Julijski Krajini, ker je opozoril nanjo svetovno javno mnenje, nemške, švicarske, angleške, ameriške in druge časopise, da so na podlagi fašističnih izpadov pisali o vzrokih rapalske proslave v Jugoslaviji, to je o potrebi revizionizma ne samo na korist fašistične politike, ampak tudi v Julijski Krajini v zaščito tlačanih slovenskih in hrvaških množic pod fašističnim jarmom. Emigracija iz Julijske Krajine v Jugoslaviji upa, da bo tudi v bodoče fašistični tisk zvesto in pazljivo spremljal vsako protestno prireditev emigrantskih organizacij ter s svojim napadanjem delal propagando za našo stvar.“

Kakor že vedo čitatelji "Novega lista", se je prostaškim napadom fašističnega tiska proti dr. Čoku pridružil svoj čas tudi tukajšnji "Mattino d'Italia", ki je pozneje, v polemiki z našim listom, opozoril tukajšnjo argentinsko javnost na nezadržne razmere v Julijski Krajini, in sicer prav tako neprosto voljno, kakor je to bil storil italijanski tisk v Evropi. Ni potrebno, da bi tu po-

sebej povdarjali, da se tudi naše tukajšnje izseljenstvo, ki pazljivo motri dogodke v Julijski Krajini, popolnoma strinja z izjavami predsednika emigrantskih organizacij v Jugoslaviji glede potrebe, da se čim prej odpravijo krivice, ki jih morajo prenašati, radi rapalske pogodbe, naši rojaki pod Italijo.

Po razpravi o drugih važnih problemih emigrantskega gibanja, je zvezni direktorij odobril izjavo, ki pravi:

„Organizirana emigracija pozdravlja novo glasilo naših bratov emigrantov v Južni Ameriki, t. j. "Novi list", ter želi tovarišem emigrantom v onem delu sveta čim več uspehov na organizacijskem in publicističnem polju, da bodo tako tudi oni usposobljeni voditi borbo proti sedanjim nasiljem v Julijski Krajini.“

Na tri dni zapora je bil obsojen neki delavec v Berlinu, ker ni hotel pozdraviti po hitlerjevsko, ko je kot priča v nekem procesu bil pozvan pred sodnike.

Tudi Turčija ima sedaj svojo "pjatiletko". Te dni je bil objavljen načrt za industrijalizacijo države. Računajo, da bo turška "pjatiletka" zaposlila približno pol milijona delavcev.

Francija in Rusija sta sklenili trgovinsko pogodbo, s katero se sovjetska vlada obvezuje, da bo vsako leto kupila v Franciji vsaj za 250 milijonov frankov blaga, za kar pa bo dobila kredite in ji bo pariška vlada šla tudi na roko s tem, da bo znižala uvozne tarife na ono rusko blago, ki ne more konkurirati s francoskimi proizvodi.

OLGA VASILENKO
 Modistka
 Buenos Aires, San Martin 522
 II. nadstr.

VAN DER LUBBEJA SO OBGLAVILI

Preteklo sredo, v prvih jutranjih urah mrzlega dne, se je izvršila smrtna obsodba, ki jo je bilo izreklo nemško državno sodišče v Leipzigu proti holandskemu komunistu Marinusu van der Lubbeju, ki je bil tekom procesa, kateremu je ves svet sledil z velikim zanimanjem, priznal, da je zanel požar v poslopju državnega zbora.

Eksekucija se je izvršila v saksonski državni jetnišnici. Predsednik Hindenburg je zavrnil prošnje, ki so mu prispale iz vseh krajev sveta, in tudi s strani holandske vlade, da bi kazen spremenil v dosmrtno ječo.

Van der Lubbe tudi tekom poslednjih ur svojega življenja ni bil spremenil onega čudnega in mirnega zadržanja, ki je bilo že tekom procesa, ko se je šlo za njegovo glavo, vzbudilo splošno pozornost in izzvalo mnogo komentarjev. Šel je k giljotini z naravnost neverjetno

ravnodušnostjo in je gledal v svoje ga krvnika Goerlerja brez najmanjšega vznemirjenja.

Niti trenil ni, ko mu je predsednik sodišča prečital smrtno obsodbo. Ko so ga vprašali, ali ima še kakšno poslednjo željo, je odkimal. Mirno se je pustil privezati k giljotini in krvnik Goerler, oblečen v frak in s cilindrom na glavi, je opravil svoj posel.

Eksekuciji je prisostvovalo prav malo oseb. Novinarji niso imeli pristopa.

Vest o izvršitvi smrtne obsodbe proti človeku, glede katerega svetovno javno mnenje upravičeno dvomi, da je pri čisti pameti, je izzvala povsod za Nemčijo zelo nepovoljen vtis. Dr. de Jongh, bivši podpredsednik amsterdamskega kazenskega sodišča, ki je prisostvoval nekaterim obravam leipziškega sodišča, je izjavil: "Nemško pravosodje je nazadovalo za celih sto let."

Iz Córdoba

Kakor je bilo javljeno v naših listih, je priredilo Slovensko prosv. društvo III. svojo prireditev v soboto, dne 6. t. m.

Ob uri, ki je bila napovedana za pričetek prireditve, je bila dvorana, žal, še skoro prazna, dasi so prireditelji bili poskrbeli, da po njihovi krivdi ne bo zamude. Šele okrog sedme ure se je pričel izvajati spored z deklamacijo. Deček, dasi je prvič bil na odru, je svojo nalogo častno izvršil, pa so ga zato poslušalci nagradili z burnim ploskanjem. Sledila je nato Meškova drama "Matti" v treh dejanjih. Ni moj namen, da bi na dolgo in široko opisoval posamezne vloge, marveč bom le na kratko omenil sledeče: Gospa Strelčeva je prav izvrstno nastopila v svoji težki vlogi matere; poznalo se ji je, da se je bila že v domovini seznanila s prosvetnim odrom. Tudi Milan se je vživel v svojo nad vse težko vlogo in se izkazal kot eden izmed najboljših igralcev dramatičnega odseka. Tinka, katero je predstavljala ena izmed najbolj izvežbanih tukajšnjih igralk, dobro poznana že iz prejšnjih iger, je nastopila tako dobro, da bi niti najboljša poklicna igralka ne mogla bolje izvesti tako težke vloge. Ivan je dobro igral. Le včasih je pretiho govoril, posebno v nekaterih stavkih, ko bi bil moral skoro kričati.

Silva, najdenka, je včasih tudi nekoliko pretiho govorila, v prizoru s ciganom je pa naravnost očarala gledalce in je v tretjem dejanju povzročila, da se je marsikatero oko orosilo: tako močno se je vživela v svojo vlogo in s tako velikim občutkom je igrala. Križnik, grofov logar, se je dobro odrezal, posebno v drugem dejanju, ko je prišel presiti Tinko za roko. Tudi župnik je svojo vlogo povoljno izvršil, le včasih je pozabil, da je na odru. Prav gotovo si je mislil, da je na prižnici in da mora na ves glas kričati nad nepoboljšljivimi grešniki. Vloga sama pa je bila kakor nalašč zanj ustvarjena. Cigan Šandor se je v svoji mali vlogi pokazal kot dober kos oderskega umetnika. Tržanka se je dobro izkazala, le škoda, da ni bila boljše šminkana, saj ni izgledala kakor mati, ki ima lastno hčer za možitev. Tudi pri drugih igralcih je bilo opaziti hibe v maskiranju, sicer pa so bile vse vloge dobro podane, kar je razvidno že iz dajstva, da je dramski odsek sprejel po odigranju nebroj čestitk ne samo od naših izseljencev, marveč tudi od pripadnikov drugih narodov, ki ne razumejo, ali pa prav malo, našega jezika. Med gledalci so bili namreč tudi člani Češkoslovaškega kluba, Ukrajinskega Sokola, Ukrajinskega podpornega društva itd.

Po končani drami se je vršila prosta zabava s plesom, ki je trajala do prvih jutranjih ur.

Le žal, da se nekateri naši rojaki in rojakinje ne zanimajo dovolj za prireditev našega društva in da obiskujejo rajši druge, tuje zabave. Res je, da je pri mnogih, ki jih ni bilo na prireditvi, kriva seljanja kriza. So pa drugi, ki se prireditvi ne udeležujejo radi malenkostnih osebnih sporov, ki bi pa morali ob takšnih prilikah stopiti v ozadje, saj je dolžnost slehernega Slovenca in Slovenke, da po svojih močeh podpremo naše edino delujoče društvo v tukajšnji naselbini.

Vam pa, vrle družvenice in vrli družveniki, kličem: Ne strašite se truda in dela, zakaj Vaša požrtvovalnost rodi in bo rodila lepe in častne uspehe, se katerimi se bo lahko ponašala naša mlada slovenska naselbina v tujini.

Jugoslovan.

Sedaj spet lahko pošljete denar!

Lahko nakazete kakršnokoli vsoto in ni Vam več treba, da bi prosili za dovoljenje, kakor je bilo doslej predpisano.

Nakazila izvršujemo po prostem tečaju, in sicer

**BRZOJAVNO
 Z ZRAČNO POŠTO
 Z NAVADNO POŠTO**

Vprašajte še danes za pojasnila!

Dal Vam jih bo

Slovenski oddelek

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

Uradjemo od 8.30 zjutraj do 7. ure zvečer

Avenida L. N. Alem 150 - Buenos Aires

ARGENTINSKE VESTI

PO POSLEDNJI RADIKALSKI VSTAJI

V Canada de Gómez so do sedaj aretirali 325 radikalov. Spravili so jih v gasilsko hišo v Rosariju. Večinoma se zagovarjajo, da so se udeležili vstaje, ker jim je bil pobegli vodja Dreller obljubil delo in dobre službe.

V vseh krajih, kjer so se bili dogodili neredi, se še vedno vršijo aretacije in hišne preiskave. Tako je te dni policija izvedela, da se nahaja v neki v ul 9 de Julio v Rosariju velika zaloga municije. Agentje so izvršili preiskavo ter res našli v hiši, ki nosi številko 3441, mnogo zabojev, v katerih so bile ročne granate, puške, revolverji, razne posode s kemičnimi snovmi za razstreljiva itd.

V sredo je policija v Rosariju aretirala v hotelu Henza Arturja Abalosa, brata bivšega radikalnega ministra, ki je bil tudi soudeležen pri revoluciji. Njegova aretacija je, kakor pravijo oblasti, zelo velikega pomena.

Nekatere izmed radikalov, ki so sedaj konfinirani na otoku Martín García, namerava vlada baje izgnati iz države.

PRENAPOLNJENA BOLNIŠNICA

Državna dobrodelna umobolnica je tako prenatrana z bolniki, da je predsednica tega zavoda zaprosila ministrstvo javnih del, naj se iz sklada, določenega v proračunu iz leta 1929, vzamejo potrebne vsote za razširjenje te bolnišnice, ki že sedaj ne more več sprejemati novih bolnikov.

RAZPIS VOLITEV V SANTA FE

Pokrajinska vlada v Santa Fe je razpisala volitve, ki se bodo vršile 11. marca t. l. in na katerih bodo volilci izbrali 10 senatorjev in 25 poslancev za pokrajinski parlament, ki se mora letos deloma obnoviti.

POSET PRI GEN. JUSTU

V sredo je posetil predsednika vlade, poleg drugih, tudi sen. Sanchez Sorondo, ki je poročal o političnem položaju v Mendozi. Predsednik se sprejel tudi novoimenovanega interventorja univerze v Rosariju Fermína Leharzo. Za omenjeno univerzo le bil imenovan interventor, ker se je izkazalo, da so nekateri profesorji sodelovali pri poslednjih radikalnih vstajah.

NAČRT ZA JAVNA DELA V TEK. LETU

V sredo sta se sestala minister za javna dela Alvarado in finančni minister De Pinedo ter sta razpravljala o načrtu za javna dela, ki so predvidena za leto 1934. Določila se je za ta javna dela vsota od 150 milijonov pesov za glavno mesto, province in teritorije.

POVRATEK Dr. ROFFA

Te dni se je vrnil iz Evrope dr. Angel Roffo, slaven zdravnik, ki je imel v Evropi serijo predavanj o raku. Kot specialist za to bolezen so ga povsod navdušeno sprejeli, portugalska vlada pa ga je celo odlikovala za velike zasluge, ki si jih je že doslej stekel za človeštvo. V pristanišču je pozdravila vračajočega se dr. Roffo velika množica meščanov.

DRUŠTVENIVESTNIK

IZ JUGOSLOVANSKEGA PATRONATA

Patronat se je obrnil na razna tukajšnja velika podjetja s prošnjo, naj bi pri nameščanju osebja upoštevala one jugoslovanske delavce, ki jih patronat priporoči kot poštene in vestne ter sposobne ljudi. Mnoga podjetja so že odgovorila in pohvalila to iniciativo tudi radi tega, ker je delodajalcem samim na ta način olajšano delo pri izbiranju delavcev.

Patronat prosi vse one naše rojake, ki imajo kakšne obleke ali čevlje, ki jim ne služijo, naj bi jih dostavili Izseljenski zaščiti, na mesto, da jih vržejo proč ali pa da jih darujejo kakšni nepoznani osebi. Pomagali bodo s tem marsikatremu jugoslovanskemu priseljencu, ki je napol gol in bos, ker je že mesece lahko javijo po telefonu (83 — Avenida, 6839), da imajo takšne kose odela na razpolago, pa jih bo patronat poslal dvigniti.

Onim, ki se obračajo na patronat s prošnjo za obed, in ki se včasih sklicujejo na nekakšne pretvezne pravice, sporoča urad Izs. zaščite, da razpolaga za sedaj le s 300 obedi na mesec in da je njegova dolžnost upoštevati predvsem prošnje onih, ki so najbolj potrebni, ker je prosilcev mnogo več nego obedov.

Člani se pozivajo, naj pošljejo redno svojo članarino na patronat, da ne bo nepotrebnih poti in včasih tudi nepotrebnih stroškov s pobiranjem članarine na domu.

Tudi v preteklem tednu je patronat zaposlil več naših ljudi: 5 kot dnevničarje, 2 na estancio, 1 kot mesarskega pomočnika, 3 kot služabnike, 2 kot kovača in enega kot kuharja. Razdelil je 91 obedov in 18 manjših denarnih podpor.

IZ SOKOLA "LA PATERNAL"

Javljamo vsemu članstvu in prijateljem društva, da se bo vršil v nedeljo, dne 14. t. m. ob 17. uri, v društvenih prostorih, sestanek "Dramatičnega odseka". Vsi oni, ki imajo veselje do dramatike, naj se udeležijo tega sestanka, ker se bo z istim dnevom pričelo tudi z razdeljevanjem vlog za prihodnjo prireditelstvo.

Dne 28. t. m. se bo vršil "Sokolski Pik-Nik" Kraj in uro odhoda bomo določili pri prihodnji odborovi seji. Članstvu in prijateljem društva pa priporočamo, da se pravočasno javijo in vpišejo za vdeležbo pri društvenem blagajniku.

CAL-CHAQUI

LA CAL HIDRAULICA INSUPERABLE
PREFERIDA POR SUS SOBRESALIENTES CONDICIONES

CASA MATRIZ:
L A V A L L E 385-91
U. T. 31 - Retiro 2005/6
BUENOS AIRES

SECCION ROSARIO:
27 DE FEBRERO 1089
U. T. 5771
ROSARIO

Pik-Nik obeta biti zanimiv, kajti na vzporedju bodo različne igre in prosta zabava, pri kateri bo sviral društveni orkester. Natančen spored bomo objavili prihodnjič.

Dne 4. februarja se bo vršil v društvenih prostorih "Letni občni zbor."

Opozorjamo vse člane in članice, da poravnajo čim prej članarino, ker oni, ki so zaostali s plačevanjem članarine preko treh mesecev, nimajo po pravilniku pravice do volitev na občnem zboru.

Godbene vaje se bodo vršile redno vsako sredo in soboto točno ob 8. uri in pol. Bodite točni in ne manjkate!

Društvena knjižničarka prosi vse one, ki imajo doma izposojene knjige že preko roka, naj jih vrnejo, da bo lahko dala ob priliki občnega zbora svoje poročilo o stanju knjižnice.

ODBOR.

IZ UPRAVNIŠTVA

Z ozirom na nekatere stavke, objavljene v zadnjih številkah "Slovenskega Tednika", opozarja upravništvo "Novega lista" ponovno vse one, ki se na list ne nameravajo naročiti, a ga doslej tudi niso vrnili (vključno našim opetovanim pozivom in navodilom), da takšno postopanje ni pošteno in da je le še bolj žalostno, če se kdo s to svojo nepoštenostjo javno hvali.

Brezposelnim rojakom, ki so nam javili, kako je z njimi, in ki so obenem izrazili željo, da bi jim lista ne ustavili, bomo še nadalje pošiljali "Novi list" brezplačno, dokler ne dobe zaposlitve.

Kdor bi rad plačal naročnino na svojem domu, če živi v Buenos Airesu, nam to lahko sporoči tudi po telefonu: 31 (Retiro) 5839. Vsakemu, ki nam dostavi naročnino po pošti, pošljemo v potrdilo pobotnico.

KROJAČNICA
P. CAPUDER

se priporoča cenjenim rojakom
Buenos Aires Monte Dinero 901

CERKVENI VESTNIK

CERKVENI KOLEDAR

14. januar — druga nedelja po Razglašenju — slovenske božje službe na Paternalu, Avalos 250, po navadi dopoldne ob desetih in popoldne ob štirih.

15. januar — ponedeljek — spomin osem in tridesetih menihov, ki so jih Saraceni poklali na gori Sinaj zaradi stanovitve vere v Kristusa.

16. januar — torek — spomin svete mučenice Forencije, katere nekatere relikvije se nahajajo v naši Buenos Aireški stolni cerkvi.

17. januar — sredo — spomin svetega opata Antona, katerega čudovito spokorno življenje je popisal škof sveti Atanazij.

18. januar — četrtek — spominski dan prihoda svetega apostola Petra v Rim.

19. januar — petek — spomin svete in plemenite perzijske družine zakonskih Marija in Marte, in sinov Audifaksa in Abaka, ki so bili v Rimu do smrti mučeni, kamor so prišli na romanje.

20. januar — sobota — spomin svetega papeža Fabijana in častnika rimske vojske Sebastijana, ki sta bila oba do smrti mučena zaradi stanovitve vere v Kristusa.

21. januar — tretja nedelja po Razglašenju — spomin svete device in mučenice Agneze, Neže, patrone naše paternalne župne cerkve. Ob desetih slovesna sveta maša z asistenco, Popoldne ob štirih slovenske večernice, kakor po navadi. Ob šestih popoldne argentinski rožni venec, nato slovesna procesija, nato blagoslov na velikem župniškem patiju. Od dne 12. januarja dalje devetdnevna v čast sveti Neži, vsaki dan ob pol sedmih zjutraj in ob sedmih zvečer.

LETNIH \$ 5.—

ni mnogo za dober in zanimiv list velikega formata

NAROČITE SE!

Instituto Médico Moderno

Ta zavod je edini v Buenos Airesu, ki ne razpolaga samo z najmodernejšimi napravami za zdravljenje bolnikov, marveč jih tudi pregleda z X-žarki ter jim analizira kri in seč

KAPAVICA — z vsemi njenimi komplikacijami: Hitro in sigurno zdravljenje potom elektrolize.

SIFILIS — 606-914. Periodične Wassermannove analize

KOŽNE BOLEZNI — Zdravljenje ekzema in sraba

REVMATIZEM — Zdravljenje po najnovejših načinih z injekcijami in z žarki

ZENSKÉ BOLEZNI — Tok, nerednosti pri čiščenju. Bolnice sprejemamo v posebnem oddelku.

GRLO — NOS — UŠESA

PREGLED: 2 PESA

V tej ceni so vključena tudi zdravila in analize

SPREJEMAMO

od 10. do 12. in od 14. do 21.

Ob nedeljah in praznikih pa samo od 10. do 12.

347 - SUIPACHA - 347

NIKOLI NI PREPOZNO!

SPOMNITE SE SVOJCEV V DOMAČIH KRAJIH, ČE SE JIH ŽE NISTE ZA PRAZNIKE!

Brez dovoljenja kontrolne komisije lahko pošljete denar v Jugoslavijo, Italijo in druge evropske države. Pet-odstotna pristojbina, ki ste jo morali plačevati na svoja nakazila, je odpravljena.

Obrnite se na naš Jugoslovanski oddelek, ki bo Vaše nakazilo izvršil točno, hitro in po najbolj ugodnem tečaju.

Prepričajte se sami! Nič Vas ne stane vprašati nas za pojasnila, ki Vam jih bomo dali prav radé volje.

Banco de las Américas
BUENOS AIRES SAN MARTIN 429

SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

NOVA RADIO-POSTAJA V BEOGRADU

V prvih dneh decembra se je dovršila v Beogradu nova zgradba za oddajno radio-postajo velike kapacitete. Sedaj so začeli postavljati velike stolpe za anteno.

EKSPLOZIJA

V žagi Petra Gergeza v Novi Topolici je eksplodiral parni kotel ter strahno razmesaril delavca Emilia Čizmadija.

HUDA ZIMA V SLOVENIJI

Tekom prvega tedna v decembru je pritisnil po vsej Sloveniji hud mraz. Po nekaj dneh dežja in snega je v noči od 5. na 6. pr. meseca pritisnila zima in je toplomer kazal ponekod celih 16 stopenj pod ničlo. Radi nenadnega mraza je poginilo mnogo ptic. Druga posledica ostre zime je naval brezposelnih, ki so se prej držali v bližnjih krajih, a so sedaj začeli siliti v mesto. Mestna ogrevalnica, ki je bila do tedaj prazna, se je takoj napolnila z ljudmi. Socialni urad mestne občine ima polne roke dela.

VIHARNO VREME V DALMACIJI

V srednjem delu Dalmacije je bilo v preteklem mesecu zelo viharno vreme. Mraz je pritisnil in pihala je močna burja, ki je razburkala tudi morje tako, da manjše ladje niso mogle voziti. Pri Zlarinu je burja prevrnila malo ribiško ladjo in sta se ribiča, ki sta se bila nahajala v njej, borila dobro uro proti valovom in mrazu. Da ju ni o pravem času zapazil rušilec vojne mornarice ter ju rešil bi bila gotovo utonila.

NOVA CERKEV

V Sarajevem so razpisali natečaj za načrte za novo katoliško cerkev sv. Josipa, ki jo bodo čim prej začeli graditi. Zemljišče so že kupili in sestavil se je odbor, ki bo nabiral prispevke.

UBOJSTVO

V bližini Požarevca so našli ubitega znanega zdravnika dr. Stanofa Milivojeviča. Umorjen je bil s sekuro, ki jo je policija našla v bližini. Uvedli so preiskavo, da bi izsledili morilca.

GUSLAR VUKOVIČ V LJUBLJANI

V Ljubljano je prispel v decembru narodni guslar Ilija Vuković, ki namerava prirediti niz guslarskih večerov v dravski banovini. Ljubljanski škof dr. Rožman, kateremu se je Vuković šel pokloniti, ga je zelo ljubezljivo sprejel ter mu tudi izročil pismo, s katerim ga priporoča duhovščini svoje škofije.

NOVE GRADNJE V BEOGRADU

Tekom tega leta bodo zgradili v prestolnici Jugoslavije nekoliko novih šol, pa tudi dom za mladoletne, ki bo stal deset milijonov dinarjev.

SNEŽNI METEŽI V BOSNI

Silen snežni metež in veliko burjo so imeli v Borijah, v Bosni. Poldrug meter debela snežena odeja je pokrila pokrajino, ponekod pa je naneslo snega celo celih pet metrov na visoko. Veter je bil tako močan, da je ponekod izril drevesa s koreninami vred. Promet na cesti Banja Luka — Kotor Varoš je bil za več dni pekinjen.

DVOJE TEŽKIH ŽELEZNIŠKIH NESREČ

Dne 8. pr. meseca se je dogodila v bližini Šiške huda železniška nesreča. Ko je prispel vlak z Gorenjskega na ljubljansko postajo, so opazili, da je lokomotiva krvava. Obvestili so takoj policijo in nadzornika proge v Šiški. Policaji in železniški uslužbenci so kmalu našli vzdolž proge posamezne dele razmesarjenega telesa, ki jih je lokomotiva nesla kakšnih sto metrov daleč. Na tej razdalji so ležali ob progi razmetani kosi rok, nog, glave, trupla in obleke. Ugotovili so, da se gre za truplo ženske. Na kraju, kjer jo je zgrabila lokomotiva, so našli trupelce približno osem mesecev starega otroka. Dete je bilo mrtvo, a ne tako strahno razmesarjeno. Istovetnosti nesreče ženske niso mogli ugotoviti, pa torej tudi ne, ali se gre za samomor ali za nesrečo. Oblasti so začele poizvedovati.

Na glavni postaji se je dogodila še druga težka nesreča. Železničar Andrej Kolar je stopal ob 9. uri zvečer preko proge vprav v hipu, ko je začel odhajati vlak proti Zagrebu. Lokomotiva ga je zgrabila ter ga vlekla kakšnih trideset metrov daleč. Strašno ranjenega so ga njegovi tovariši brž nesli v bolnišnico, a je že na poti izdihnil.

TRAGEDIJA UMOLBOLNEGA DIJAKA

Nenavaden dogodek je razburil v prvi polovici preteklega meseca ljubljancane. S pokopališča so zmanjkala tri otroška trupla. Preiskava je pozneje ugotovila, da jih je bil odnesel študent zagrebške medicinske fakultete Miroslav Mikan, ki stanuje v Sisku. Mladenič je bolan na umu. Preganjala ga je misel, da ga je neki sodnik hipnotiziral, pa se je hotel maščevati. Šel je v Kranjsko Goro, kjer je omenjeni sodnik stanoval, pa so tam videli, da imajo opravka z umobolnim človekom in so mu zato povedali, da je sodnik umrl. Mikan je radi tega klenil na ljubljansko pokopališče, da bi tam poiskal sodnikov grob. Izkopal pa je tuj grob, v katerem je našel tri otroška trupla, jih odnesel s sabo v Sisko, jih tam seciral, jim odvezel možgane ter jih vrgel v peč. Oblasti so poskrbele, da so nesrečnega mladeniča spravili v umobolnico.

JADRANSKA STRAŽA

Glavni odbor Jadranske Straže je imel v Splitu sejo, kateri je predsedoval dr. Ivo Tartaglia. Sklenili so povečati propaganda za Jadransko Stražo ter zgraditi tudi vzdolž dalmatinske obale več domov za srednješolsko dečo iz notranjosti države. Odbor bo sklical tudi veliko jadransko konferenco, na katero bodo povabljeni zastopniki iz vseh slovenskih držav.

ODLIKOVANJE GENERALA MAJSTRA

Upokojeni divizijski general Rudolf Majster je bil odlikovan z redom sv. Save prvega reda.

NAREDBA SPLITSKEGA ŠKOFA

Splitski škof dr. Bonifačić je odredil pred nedavnim, da smejo jugoslovanska nacionalna društva na ozemlju njegove škofije posecati cerkvene obrede tudi s svojimi društvenimi zastavami. Ta naredba se nanaša na Sokol, Narodno obrano in druge podobne organizacije, pa so je nekateri domovinski listi pozdravili kot "modro in hvalevredno".

NAJVIŠJI MOST V JUGOSLAVIJI

Pri Budečevici nad reko Taro so začeli graditi most, ki bo 120 metrov visok in torej najvišji v državi. Preko njega bo šla najkrajša pot med Dubrovnikom, Boko Kotorsko in Beogradom.

NAROČITE SE NA "Novi list"

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

Prof. Paulson, od severnokaliifornijske univerze, trdi, da je ta slika, ki so jo pred nedavnim izsledili v Ameriki, delo Leonarda da Vincija, katero pogrešajo že 400 let.

VESTI S PRIMORSKEGA

SLABE PRILIKE NA VIPAVSKEM

Vipavci, ki so včasih kolikor toliko udobno živeli, dasi od pridnosti svojih rok, čutijo vsak dan bolj, kako so tudi zanje napočili hudi časi radi splošne krize, pa tudi radi požrešnega gospodarja, pod katerim neprostovoljno živijo.

Glavni izvor bede kmetkega in delavskega ljudstva na Vipavskem, kakor tudi po vsej Primorski in Istri, tiči pri kmetu v prevelikih davkih na kmetije in poljedelske produkte, pri delavcu pa v neznatnih mezdah in pomanjkanju dela. Slovenski kmetje, ki so do nastopivše krize kolikor toliko še lahko premagovali težka davčna bremena, so sedaj, lahko rečemo, potisnjeni popolnoma na tla. Gospodarska kriza je italijanski fašizem in njegovo gospodarsko politiko hudo zadela. Da se je reši in da zadosti vedno večjim denarnim zahtevam za organizacijo fašizma in militarizacijo države, je italijanska vlada še hujše pritisnila na kmetstvo prebivalstvo države, od katerega pa so bili najbolj prizadeti slovenski in hrvaški kmetje, ki, morajo obenem prenašati še nacionalistični teror in ki ne uživajo pri državnih oblastih istih zaščit kot Italijani. Pod davčni vijak je prišla v Italiji že najmanjša stvar, pa naj si bo lukuzna, ali pa življensko neobhodno potrebna. Kmet je na ta način vedno težje spravljaj svoje delovna produkte v denar kar mu je onemogočalo kupovati zelo obdavčena kolonialna in industrijsko blago in redno od-

plačevati vsaj davke. Tako je danes na Vipavskem vseh 100 o/o slovenski kmeti do grla zadolženih; od teh jih 95 o/o niti ne zmore rednega plačevanja obresti dolgov in davkov. Še pred kratkim smo poročali, da je radi neplačevanja davkov zasegla država nad pedeset slovenskih posestev na Vipavskem. Videti je, da se država ne zmeni za obupen položaj slovenskega kmeta.

V samem ajdovskem kraju se vršijo redno tri do štiri dražbe tedensko na premoženja slovenskih kmetov. Na približno dvajsetih dražbah se je prodalo 3—4 hektarje zemlje za maksimum 160—320 lir, včasih pa še manj. Vsa ta posestva Slovenec seveda na more kupovati, zato prehajajo v italijansko last. Z nakupovanjem slov. posestev se pečajo predvsem italijanski denarni zavodi, med njimi tudi goriški Mont, ki ima sedaj že okoli 25 slovenskih posestev v svojih rokah. Na ta posestva naseljujejo italijanske delavce, ali jih pa dajejo zadolženim kmetom v najem, proti odplačevanju zmerne letne zemljiške rente. Tako pospešuje ta družba kolonizacijo Italijanov in izpodriva Slovence z njihovih kmetij ali pa napravljaja za brezpravne najemnike, katere lahko vsak čas spodi z domače zemlje. Ta društva so baje zelo zadovoljna s svojim poslovanjem, kar pomeni, da bodo z njim tudi nadaljevali in tako vedno bolj uničevali slovenskega posestnika.

Boben v Reški dolini

Tekom zadnji treh mesecev v preteklem letu je bilo v premski občini v Reški dolini rubljeno nad sedemdesetim kmetom in sicer zato, ker so zastali s plačevanjem davkov. Res, da tamošnji kraji niso nad ves rodovitni, dejstvo pa je, da so se premski kmetje vedno preživljali samo z obdelovanjem polja, z žganjekuho in z živinorejo. Letošnja letina pa je bila zelo slaba. Nekaterih pridelkov niso dobili niti toliko, kolikor so sejali in je položaj prebivalstva radi tega zelo resen. Žganjekuha, ki je včasih prinašala lepe dohodke, je že zdavnaj uničena radi visokih davščin in drugih naredb, ki jih je uvedla fašistična vlada. Živinoreja je propadla, ker je živina šla iz hlevov radi mizerije in kritja nujnih potreb, ali pa radi davkov. Tisti, ki še imajo krave in oddajajo mleko v trnovsko mlakarno, prejemaajo zanj po 30 do 40 stotink za liter, mnogo krat pa sploh ne vidijo denarja, marveč jim koncem meseca plačajo z mlakarskimi izdelki. Denarja ni od nikoder in zato ni nič čudnega, če je v tako majhni občini, kakršna je premska, ki ne šteje več ko 1660 prebivalcev, pel boben svojo žalostno pesem pri več ko sedemdeset gospodarjih, to je približno pri vsaki peti hiši.

Devet mesecev zapora radi mličnika

Štiri in štirideset letnega Josipa Trevižana so v Reki obsodili na devet mesecev zapora, ker ga je bil neki mličnik obsodil, da se je je namram njemu nedostojno obnašal. Trevižan je bil nekoga dne v gostilni, ko je stopil k njemu mličnik ter z gospodujočim glasom zahteval od njega, naj pokaže dokumente. Trevižan se je nekoliko obotavljaj, a ko je mličnik začel groziti in rogoviliti, je mož vzel iz žepa svoje listine ter jih vrgel na mizo pred mličnika. Radi tega bo moral odsedeti celih devet mesecev.

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calla Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE NI V REDU. NASLI BOSTE V NAŠI KLINIKI SPECIALIZIRANE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIČ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA, KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH, IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

Kam gre očinski denar

Znano je, da so se občinski stroški povsod v naših krajih zelo zvišali, odkar so občinske uprave prešle v roke fašistov. Male občine kjer sta včasih župan in tajnik vse opravila in tako, da so bili ljudje zadovoljni, imajo danes celo vrsto uradnikov, ki žive od denarja občinarjev, napram katerim se premnogo krat obnašajo tako, kakor da niso oni njihovi služabniki, marveč obratno. Tako je na pr. tudi v Materiji, v mali občini, ki jo tvorijo nekatere čičarske ubožne vasice. V občinskem uradu je poleg podeštata še 11 oseb. Človek bi se čudil, čemu neki je potrebno tako številno osebje, če ni poučen o dejstvu, da uradniki ne vrše samo občinskih upravnih poslov, marveč, da so jim poverjene še razne druge naloge. V Materiji je nameščen nek Stanko Marenzi samo za to, da hodi od sela do sela delat fašistično propagando ter da obenem vohuni in skrbi, kako bi našim ljudem delal preglavice. Tega gospoda so imenovali tudi za učitelja za predvojaške tečaje. Domače mladeniče, ki so primorani posecati predvojaško šolo, zmerja s takšnimi imeni, da jih tu ne moremo ponavljati. Pri tem mu vneto pomaga Ivan Babuder, ki je občinski sluga in ki si tudi prizadeva, kako bi našim ljudem škodil.

Jetika

Prejšnji mesec je občinski zdravnik v Pregarjih ugotovil, da je preko štirideset vaščanov jetičnih. Vzrok, da se ta huda bolezen tako širi, je po njegovem mnenju slaba in nezadostna prehrana ljudstva.

Cerkvene prilike

Na svojih letošnjih vizitacijah je

"La Bayoneta"

nakupuje in prodaja obleke, nove in od druge roke, po zelo ugodnih cenah. Vsakovrstne potreščine za kamp in potovanja. Priporoča se

LEON CORTES

25. de Mayo 562 - Buenos Aires

tržaški škof mons. Fogar pridigal ponekod tudi v slovenskem jeziku, v nekaterih istrskih farah pa je bila samo italijanska pridiga; tako na pr. v Zrenju, Pregavi in Gradini.

Duhovnik Knafelc, ki pravi, da je čistokrven Italijan, je v Pomjanu odpravil iz bogoslužja vsako sled slovenske besede in je tudi slovensko petje prepovedal. Začel je učiti otroke, da bodo peli laško in latinsko.

Patra Serafina, gvardijana v Sv. Križu pri Vipavi, so na zathevo vlade premestili v Trst. V Sv. Križu jim ni bil po volji ker je preveč spoštoval jezik ljudstva, od katerega tamošnji samostan živi.

Kakor javlja "Slovenec", je bila božja pot na Planinski gori ukinjena radi obrambnih naprav ob jugoslovanski meji. Le s posebnim dovoljenjem višjega vojaškega poveljništva v Vidmu bodo smele skupine romarjev še obisovati to svetišče, a organizatorji bodo morali v svojih zadevnih prošnjah navesti imena vseh udeležencev.

Protiv dr. Gabrščku

Komisar odvetniške zbornice v Gorici odv. Marchini je odredil, da se advokat dr. Franjo Gabršček briše iz seznama tamošnjih odvetnikov, ker da je človek, ki je protiven obstoječemu državnemu redu.

Trinajst let tržaškega "Popola"

Glavno fašistično glasilo za tržaško pokrajino in za Julijsko Krajino sploh, dnevnik "Popolo di Trieste" je proslavljal pretekli mesec trinajsto obletnico svoje ustanovitve. List se je vedno in — če sodimo po današnjem položaju v naših krajih — tudi z uspehom boril proti vsemu, kar je slovenskega, manj sreče pa je imel v svojih prizadevanjih, da bi si osvojil čitatelje. Njegov konkurent "Piccolo" zna tako spretno sukati zastavo po vetru, da mu "Popolo" doslej ni mogel še do živega. Ker so časi slabi tudi za rimsko državno blagajno, na katero je tržaško fašistično glasilo navezano, se je "Popolo" že pred nekaj meseci zmanjšal in skrčil ter zlezel vase; odslavljal je nekatere urednike in izhajal samo na štirih straneh.

KLINIKA SPECIALISTA ZA JUGOSLOVENE

ZDRAVIMO

SIFILIS 606 014. — Moderno zdravljenje
 BLENORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis vnetja in spolne bolečine.
 KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — švahanje.
 SRCE. Srčne napake — hibe.
 ŽELODEC. Čreva — krislina — jetra.
 Zelodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, se profesorju Glassner, zdravniku univerze na Buenos Airesu.
 KOSTNE BOLEZNI. Sušica.
 REVMAZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.
 GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.
 ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)
 OTROŠKE BOLEZNI. Rakitika — otopelost.
 NERVOZA Glavobol.
 Zarki X — Diatermia — Zarki ultravioleto
 LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaj.
 Lastni senatorji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo
GOVORIMO SLOVENSKO
 Urnik: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopoldne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam predstavi s tem listom

JARMIENTO 1017

ORDINIRA OD 10 DO 12 i 14 DO 20 SATI

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov
Dentista

Trelles 2538 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1723

Zapomnite si naš novi naslov

"NOVI LIST"

Buenos Aires
Lavalle 341, Escriba

Restavracija "Vuono"

LAVALLE 940 - U. T. 35-4205

Prvovrstne italijanska kuhinja
Ugodnosti za bankete

ZMERNE CENE

PODLISTEK

MRKUN

(Nadaljevanje)

(15)

"Nimam prijateljev. Ena izmed tragedij mojega življenja je, da si jih nikoli nisem znal pridobiti."

Vratarju se je poznalo, da je nekam v zadregi.

Mnogo je bil že slišal govoriti o tem hudem gospodu iz urada državnega pravdnika, pa je imel radi tega občutek, kakor da niso preveč trdna tla, po katerih je sedaj stopal. Gospoda Reederja je počastil z dolgim in inkvizitornim pogledom; in če je bilo v tem pogledu kaj nasprotstva se je bilo to nasprotstvo popolnoma skrilo za najbolj pristno radovednostjo. Mož morda niti svojim lastnim očem ni verjel.

Nekdo ga je najbrž poklical po telefonu, ker okrenil se je takoj.

"Je že prav, doktor. Takoj ga povedem, gor. Ali nečete pustiti tu svojega površčnika?"

Mr. Reeder ga je žalostno pogledal.

"Veste, to je samo dolg suknič." "To je dejal, pa mislim, da bi se ne spodobilo iti gor v srcaji."

V najbolj oddaljenem kotu "halla" so bila vrata. Vratar jih je odprl, prižgal luč ter pokazal v majhno, a udobno dvigalo. Mr. Reeder je vstopil, a se je tako hitro zaokrenil, da je skoro padel na hrbet. Misli je, da se bo tudi služabnik peljal z njim.

ali, ta je samo zaprl vrata, nato je dvigalo že začelo delovati. Peljal se je navzgor dve nadstropji, nakar se je dvigalo samo ustavilo in so se vrata avtomatično odprla. Tu je stal dr. Clutterpeck, zelo dobro razporežen, zelo eleganten v svoji etični obleki in s težko zlato verižico na telovniku. Iztegnil je svojo debelo roko ter sprejel došleca.

"Kako ste me razveselili, gospod Reeder. To je velika čast zame. Ali mi hočete slediti, gospod?"

Stopal je od spredaj, šel preko ozkega hodnika, krenil na desno ter zavil nato navzdol po stopnicah tako, da je detektiv sklepal, da se nahaja v prvem nadstropju. Razumel je, da od onega dela poslopa v prvem nadstropju, mimo koterega je šlo dvigalo, ni bilo zveze s prostom, kamor ga je bil Clutterpeck povedel. Doktor najbrž ni smatral za potrebno, da bi v tem pogledu dal kakšno pojasnilo.

Odprl je neka vrata in se detektiv znašel pred veliko in zelo razkošno opremljeno sobo. Bila je dolga in široka. Težke preproge so pokrivala tla, ki so morala biti iz gume, saj se je obiskovalcu zdelo, da stopa po vzmehih.

"To je moje skromne svetišče, je dejal dr. Clutterpeck. "Kaj boste pili, gospod Reeder?"

Ta je pogledal na okoli. "Mleko?", je namignil in ni pri tem spremenil niti enepoteze svojega obraza.

"Tudi s tem Vam lahko postredžemo".

Dvignil je glas.

"Kozarec mleka za gospoda Reederja", je dejal.

"Imam mikrofon v svoji sobi. Zato mi ni treba, da bi vedno zvonil", je dodal. "A vi najbrž želite, da prekinem stik." In tako je tudi storil.

"Sedaj lahko govorite in mi poveste karkoli Vam je ljubo, pa ste lahko gotovi, da Vas nihče ne bo slišal. Ali nečete sleči rokovič, gospod Reeder?"

"Ostal bom tu pri Vas le par minut", je resno odgovoril detektiv. "Zel sem govoriti v Vami radi nekaterih informacij, ki smo jih dobili in ki nekako kažejo, da je Vaš klub v zvezi z nekim dobrodelnim društvom, ki ga zastopa star gospod, po imenu Jones".

Clutterpeck se je zasmeljal. Ta človek je bil lahko karkoli, a bil je pred vsem dober igralec.

"To ni nič čudnega. Jonesa poznam; saj sem ga celo vzdrževal. Ali ono društvo, to je pa bedarija. Čudno pa je vsekakor da res obstoja. Nekateri osebe prejemajo velike vsote denarja od onih bedakov, ki žive v Južni Franciji".

Mr. Reeder je sklonil glavo:

"Tako izgleda. Dejstvo je, da sem nocoj govoril s komisarjem. Nisva bila složna glede mnenja, da bi ta družba utegnila biti nekaj groznega — če mi dovolite ta izraz. On pravi, da je vse v popolnem redu. Kar se pa mene tiče, mislim, da je ta družba odgovorna zato, ker daje velike vsote

denarja ljudem, ki ga nujno potrebujejo".

Clutterpeck ga je gledal, pa je skušal ngibati, kakšne da so Reederjeve misli; in Reeder se je tega zavedal.

"Vsi ti pomisleki so od tedaj", je nadaljeval Reeder, "ko smo našli truplo nekega nesrečnega mladeniča, ki se je imenoval Reigate. Umorili so ga pred vrati moje hiše, in po njegovi smrti smo našli v neki listnici oglas one bratovščine. To je bila čudna okoliščina, pa bilo jih je še nekaj drugih. Ah, da! Sedaj se spominjam: dva ključa, ki smo jih našli v njegovi pisalni mizi, sta spravila v to zadevo nekaj tajinstvenosti."

Mr. Reeder je bil v čudnem položaju. Popolnoma je bil pozabil na izgovor, katerega se je bil poslužil doktor Clutterpeck, ko ga je obiskal v uradu državnega pravdnika. Že prej se mu je bilo včasih zgodilo kaj sličnega in sploh je bil podoben človeku, ki stopa po mostu, kateremu manjka ena deska.

"Oni človek, Hallaty...", je začel doktor Clutterpeck, da bi svojega gosta spomnil na ono okoliščino. "Saj se spominjate, gospod Reeder, na onega človeka, ki mi je dolžan in ki se sedaj nahaja na Holandskem."

"Vrnil se je bil", je dejal detektiv zelo resno. "Našli so ga mrtvega v Essexu. Najbrž se je bil vrnil s Holandskega v Harvich in sedaj..." Slišati je bilo brnenje zvončka in doktor Clutterpeck je odgrnil zaveso, ki je zagrinjala majhno dvigalo za jedila, pa je z njega vzel kozarec mleka.

Mr. Reeder ga je počasi začel srebati. Imel je izredno občutljiv okus in bil bi takoj opazil, če bi bila tej nedolžni pijači primešana kakšna manj nedolžna stvar; a mleko je imelo okus po mleku in po ničemer drugem. Izpil je dolg požirek, odložil kozarec na mizo, pa se mu je tedaj zdelo, kakor da vidi na Clutterpeckovem obrazu izraz zadoščenja.

"Sedaj pa, gospod doktor, Vas bom prosil za veliko uslugo. Da bi mi razkazali svoj klub, o katerem sem slišal že toliko govoriti."

Nasmeh, ki se je bil do tedaj svetil na doktorjevem obrazu, je takoj ugasnil.

"Bojim se, da Vam ne bom mogel ustreči. Prvič, ker klub ni moj, in drugič, ker po pravilih te ustanove, gospod Reeder, ni dovoljeno, da bi tuj človek nadlegoval člane v njihovi osamljenosti."

"Ali imate sedaj mnogo članov?"

"Šeststo tri".

Mr. Reeder je prikimal.

"Videl sem seznam. Po večini so častni člani, ki imajo pristop k predavanjem, katera se vršijo v pritličju. Vsekakor pa bi rad imel zadoščenje, da bi mi Vi pokazali katerega izmed... hm!... izmed svojih članov."

Clutterpeck ga je zamišljeno gledal.

"Dobro, torej. Pa pridite in jih boste spoznali".

Stopal je pred gospodom Reederjem, odprl vrata ter se postavil ob stran, da naredi prostor svojemu gostu.

(Nadaljevanje sledi)

ZA POUK IN ZABAVO

Arh. VIKTOR SULČIČ:

Priseljenčeva hiša

II.

Kakor je pač razumljivo, je lega hiše odvisna od lege zemljišča, na katerem se zgradi.

Razdelitev velikih zemljiških kompleksov v svrhu prodaje se tukaj izvrši navadno na podlagi "lotov" s stranicami od 10 "var". "Vara" je dolgotna mera, ki odgovarja 0.866 m našega decimalnega sistema. "Manzana" (zemljišča v obliki kvadratov, ki imajo za stranice "kvadre" od približno 130 m dolžine) se običajno razdelijo tako, da so "loti" ob vogalih manjši, oni, ki so bolj na sredi, pa večji in merijo včasih v globino celo 60 do 70 metrov. Zemljišča ob vogalih so po navadi najbolj draga, ker ležijo na dve ulici, ker imajo lego, ki je pripravna za otvoritev trgovin in podobnega, pa tudi zato, ker so manjši. Čim bolj se zemljišča bližajo središču "manzana", tem bolj pada sorazmerno njihova vrednost. Temu pravilu najdemo le sem pa tja kakšno izjemo, ko se gre za kakšno spekulacijo trgovskega ali pa drugega značaja.

Od širokosti "lota" zavisi tudi njegova cena. Zemljišča od 12 do 14 "var" so sorazmerno dražja nego ona od običajnih 10 "var". Cena je tem nižja, čim bolj je zemljišče globoko, in je tem večja, čim bolj je široko.

Tereni, ki leže proti jugu, imajo manjšo vrednost, zakaj pročelja stavb, ki gledajo v to smer (torej proti Boki, Avellanedi itd.) ne bodo videla solnca. V trgovskih okrajih pa je takšna lega pripravna za trgovine, ker so tekom poletja, ki je pri nas najdaljši letni čas, v senci, kamor se zatekajo ljudje pred žgočimi solničnimi žarki. Po pločnikih, ki so v senci, gre največ ljudi. In to dejstvo je velike važnosti za vsakega, ki ima trgovino.

"Loti" od 8.66 m, ali pa po dva takšna "lota" skupaj, so bili idealna zemljišča za časa kolonije, pa tudi še pozneje, dokler mesto ni šlo več ko par sto tisoč prebivalcev, ki so mogli brez posebnega prerivanja krožiti po ulicah, po katerih so konji počasi vlekli vozove. Skoro vsaka hiša je imela po eno ali pa več dvorišč, ki so jih obdajale galerije in ki so se ponašala z lepimi kolonialnimi fontanami, s katerimi je bilo poskrbjeno ne samo za vodo, marveč tudi za oko. Bile so to mirne hišice, pritične, in dvorišča so se ponašala z močnimi drevesi in z nežnimi cvetkami.

Danes je osrednji del mesta popolnoma spremenil svoje lice. Nad hišami iz kolonialne dobe in ob ulicah, ki niso nič širše, nego so bile tedaj, so se dvignile stavbe, ki "hrepenijo po svetlobi." Dvigajo se nebotičniki, ki imajo spodnja nadstropja zagrnjena v večer polumrak.

Pa pustimo to! Za naš slučaj, to je za priseljenčevu hišico, je klasični "lote" lahko prav dobro zemljišče, če ni izpostavljeno nevarnosti, da se poleg njega dvigne hiša od treh ali štirih nadstropij. Takšna nevarnost je večja za zemljišča, ki gredo od

vzhoda proti zapadu (torej v smeri ulic, ki gredo kakor Rivadavia). Če se bo visoka zgradba dvignila na severni strani tik ob preprosti hišici, bo vrgla njo svojo črno senco. Galerija pred sobami bo v takšnem slučaju le še bolj povečala temo v njih. Hišice pa, ki so zgrajene na zemljiščih, katera gredo od severa proti jugu, bodo v kljub sosedovi visoki hiši imele po par ur na dan blagodejnega solnca, čigar žarki pa ne bodo prodrli v sobe, če so obrnjene proti jugu ali pa, če jim bo pot vanje zapirala galerija.

Vendar pa upajmo, da se nevarnost visokih hiš ne bo še tako hitro pojavila tudi izven mestnega središča...

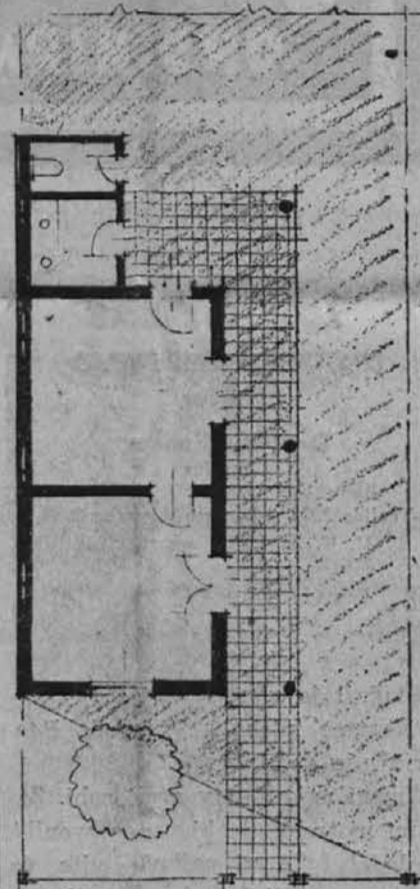
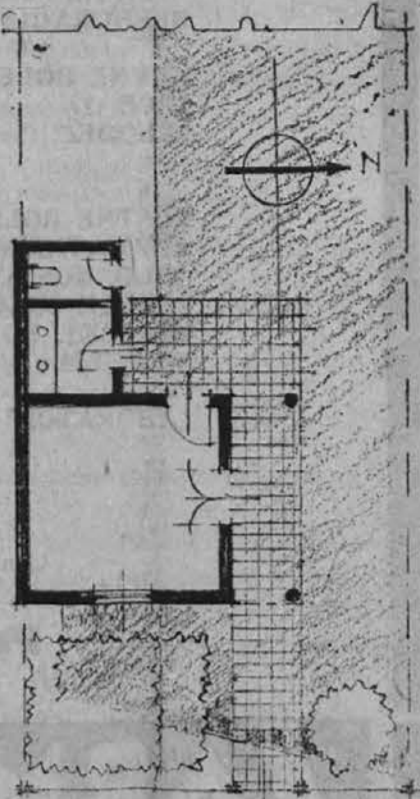
Lega hiše na danem zemljišču in orientacija stanovanjskih prostorov sta torej izredne važnosti. Pri gradnji hiše moramo stremeti za tem, da ne bo niti enega prostora, v katerega ne bi prodrli solnični žarki vsaj za par uric na dan. Solnični žarki so hudi uničevalci bacilov in so velike važnosti za človeško zdravje.

Po toči ne pomaga zvoniti, pa je torej potrebno, da že prej mislimo na to, kakšno lego ima "manzana", kako leži zemljišče, ki ga mislimo izbrati, in kako bo stala hiša. Izognili se bomo na ta način pogreškam, ki jih pozneje ni mogoče več popraviti, ko so že enkrat storjene.

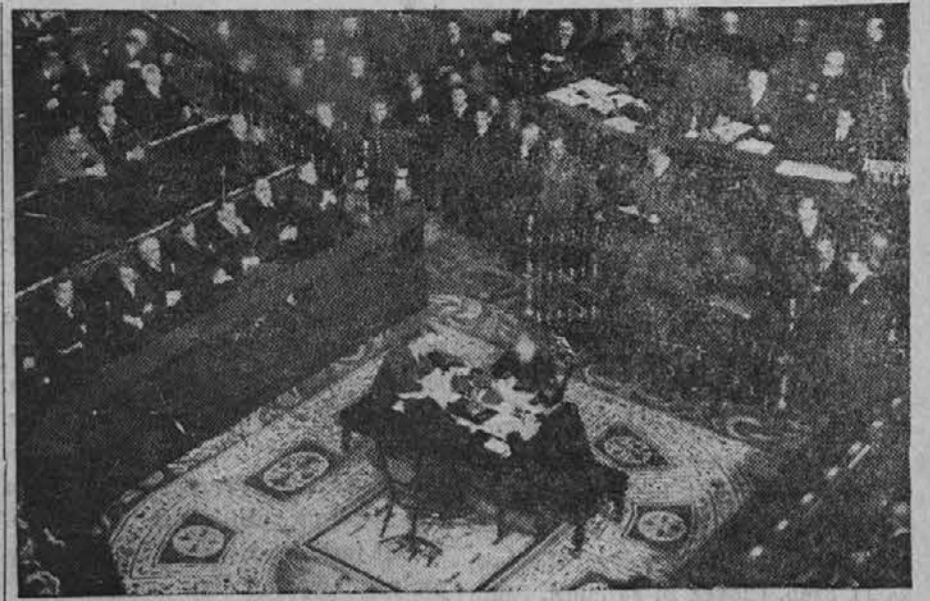
Preden se človek odloči za zemljišče, si bo moral že v duhu predočiti, kako bo izgledala hišica, ko bo dograjena: kako bodo razdeljeni prostori, kako bodo orientirani in od kod jim bo prihajala svetloba. Tudi če mu sredstva ne bodo dopuščala, v začetku, da bi zgradil več nego eno samo sobo, bo pa le moral vedno imeti pred očmi celo hišico tako, kakor bo izgledala, ko bo popolnoma končana, ko bo imela še kakšno drugo sobo, kuhinjo, kopalnico itd. Graditi bo moral pač že od samega početka z mislijo na vse prostore, v katere bo razdeljena njegova hiša, da bodo primerna zvezani med seboj, in ne bo smel pozabiti tudi na druge elemente, katere mora-

mo na vsak način vpoštevati, če hočemo pravilno rešiti problem lastnega bivališča: zrak, svetloba, dobra ventilacija prostorov in intimnost celote.

Naj nam naslednja dva črteža pokažeta napake, ki se bolj pogosto krat naredi, nego bi si človek mislil!

Zgoraj vidimo, da sledita sobi kuhinja, za njo pa kopalnica. Če se v tem slučaju pokaže potreba po še eni ali pa po dveh sobah, nimamo več med sobami potrebne zveze, ker sta kuhinja in kopalnica na poti. Na spod-

Prvo zasedanje novega španskega parlamenta

njem črtežu sta kuhinja in kopalnica na odprtem, kar pa ni priporočljivo, posebno ne za zimski čas. Prav nič prijetnega ni za človeka, pa tudi za njegovo zdravje utegne biti škodljivo, če mora ponoči iz tople postelje preko dvorišča, na temperaturo od približno 0 stopenj Celzija, ko hoče do kopalnice. Kopalnice ali stranišče naj bosta v zvezi s spalnicami; če že ne v neposredni, pa vsaj potom hodnika. Dobro, a ne neobhodno potrebno, je če je mogoče dati kopalnici direktno luč in ventilacijo iz vrta. Za kopalnice in stranišča zadostuje, če imajo ventilacijo od pol kvadratnega metra površine, saj — končno — niso ti prostori vedno zasedeni.

Drugače je pa za sobe in kuhinjo. Sobe, kjer živimo po dnevi in počivamo tekom noči, morajo imeti direktno svetlobo in ventilacijo. Isto velja za kuhinje, v katerih so gospodinje primorane preživeti po več ur na dan. Luči in solnca se ne smemo bati. Če je te božje dobrote včasih preveč, jo lahko vedno ublažimo z zavesami, lesenimi ali železnimi oknicami itd. Zato naj bodo okna raje večja nego manjša. Hiša, ki je polna svetlobe, je tudi bolj vesela, bolj prijazna. Kuhinjo treba postaviti tako, da je v neposredni zvezi z ostalimi glavnimi prostori, a ima še drug izhod na dvorišče.

Če bo hiša imela več sob, jih bo treba združiti s "hallom", "vestibulom" itd. Hiša mora biti organizirana celota, ki mora popolnoma zadoščati svojemu namenu. Vsak posemezni prostor je del te celote. To je kakor s človeškim telesom, kjer so posamezni udje neobhodno potrebni deli enega samega organizma.

Kar se tiče višine posameznih prostorov, ni vedno potrebno,

da vsaka izmed sob, ki so po navadi približno štiri metre široke in prav toliko dolge, meri tudi cele štirimetre v višini. Občinski pravilnik določa za tretjo buenosairesko mestno cono, to je za periferijo, tri metre kot najnižjo dovoljeno višino za katerokoli nadstropje.

Jasno je, da mora biti višina prostora v skladu z njegovo prostornino; velika soba ne sme biti prenizka, in prostora, ki ima dva kvadratna metra površine, ne bomo zidali tako, da bo 4 ali pa 5 metrov visok. Najvažnejše je, da ima vsak prostor dovolj zraka in dovolj svetlobe.

Soba, ki meri samo tri metre v višini, a sije vanjo solnce, četudi samo za par ur na dan, bo bolj zdrava nego druga, ki bo visoka štiri metre ali pa še več, a ki solnca ne bo videla.

V prihodnjem članku bomo pokazali, tudi z načrti, kako moramo postopati, če se hočemo pri povečanju hiše izogniti glavnim napakam.

DROBNE VESTI

140 atentatov so izvršili avstrijski fašisti v enem samem tednu v raznih mestih republike. Radi hude gonje, ki jo vodijo proti Dollfusovi vladi so splavali po vodi vsi načrti za sporazum z zmernimi nacionalnimi socialisti, ki jih je nameraval avstrijski kancelar udeležiti. Vlada je izdala proglas, v katerem pravi, da bo z vsemi sredstvi in s potrebno odločnostjo začela pobijati fašistični teror, pa poziva prebivalstvo, naj ji pri tem njenem delu pomaga.

Kmetje so se uprli v Kolumbiji, a je vlada poslala proti njim svoje čete in poslednja poročila pravijo, da je vstaje že konec.

Svet Zveze narodov se bo spet sestaj 15. t. m. pod predsedstvom poljskega zunanjega ministra Becka. Razpravljal bo najbrž tudi o chaco-vskem sporu in, kakor napovedujejo, bo Bolivijce ter Paragvajce pozval, naj svoj spor predložijo mednarodnemu razsodišču.

Kubanski učitelji so proglasili splošno stavko, ker so jim že dva krat znižali plače in ker jim, v kljub ponovnim protestom, še niso izplačali ono, kar imajo prejeti za že preteklo mesec.

V Peruju je policija odkrila zaroto, pri kateri so sodelovali tudi nekateri pripadniki vojske in ki je imela namen strmoglaviti sedanjo vlado. V Limi so aretirali 14 podočirjev ter štiri civiliste.

V japonskem mestu Kyotu, na tamonjni postaji, se je bila zbrala ogromna množica ljudstva, ki se je poslavljal od odhajajočih rekrutov. Ker je nekaj pijanih ljudi začelo za šalo klicati na pomoč, se je ljudstva polastila nepopisna panika in je bilo v strašni gneči pomendranih 80 ljudi, več ko petdeset pa ranjenih.

Clínica Médica "SLAVIS"

Ravnatelj: Dr. D. CALDARELLI

Upraviteljica: bolgarska rojakinja dra. Radka Ivanović

Vestno zdravljenje notranjih, želodčnih, živčnih, srčnih in vseh spolnih bolezni

Posebna sprejemna soba in poseben ambulatorij za ženske, ki jih zaupno zdravijo zdravnice, specializirane v vseh ženskih boleznih.

Govorimo jugoslovanske jezike in sprejemamo od 10. — 12. ure ter od 3. — 7. popoldne

ZMERNE CENE

SAN MARTIN 522, II. nadstropje

U. T. 31 Retiro — 1619

ŽENSKI KOTIČEK

KAŠLJANJE

Bolezni dšihal prav često spremlja kašelji, ki v nekih okoliščinah lahko zelo pospeši bolezn. Vsekakor je običajno zelo mučen. Zato je dostikrat potrebno zatirati kašelji sam na sebi, kot simptom. To je tem lažje, ker ne zahteva nobenih izdatkov, samo nekaj vaje. Premnogi ljudje namreč ne vedo, da je odprava kašlja običajno samo stvar vaje.

Kašlja je nastane tako, da se goltanec zrakotesno zapre in potem eksplozivno odpre, pri čemer uide iz dihal zrak, ki je bil zaprt pod višjim tlakom. Zato se da kašelji preprečiti na dva načina, prvič tako, da goltancu preprečimo, da se zapre, drugič, če se je že zapri, da mu za nekaj časa preprečimo odpretje.

Če je dražljaj za kašljanje majhen, zadostuje običajno, da izgovorimo brezglasen pripornik, n. pr. "s", ker se pri tem goltanec odpre. V ta namen bi lahko tudi hitro zaporedoma in kratko dihali. Tretji način zadrževanja kašlja izvajamo često nehote sami, n. pr. v gledališču. Pri tem pustimo, da se goltanec sicer zapre, a mu ne damo odpreti se, pri čemer prevzamemo funkcijo stiskanja. Goltanec ostane namreč zaprt, če se vrši na njegov zapor močan zračni pritisk. Če manjka vsaka volja do zadržanja kašlja, se seveda le malo ljudi spomni na to sredstvo, ki je preprosto in učinkovito. Posebno po bi se ga morali vaditi tisti bolniki, ki jim kašljanje šele prav daje občutiti bolezen in ki jo često poslabša, če ni, kakor v mnogih primerih tuberkuloze, naravnost smrtnonevarno.

Migljai za hišne gospodinje

Kruh osvežiš. Položi ga v posodo, ki jo postaviš v vrelo vodo. Ako je kruh star samo 1—2 dni, zadošču, da ga počasi segreješ v pečici ali na pokrovki lonca, ki je napolnjena s kropom. A stori to tikoma pred uporabo, ker sicer kruh zopet otrdi in se ne da več osvežiti.

Pri pomivanju kuhinjske posode ne bodi površna. V loncih, ki se jih drže še ostanki jedi od prejšnjega dne, se kaj rado kaj prismođi. Tudi sajaste kolobarje, ki se naredo na zunanji strani posode, treba vsak dan sproti odrgniti najprej z zmečkanim časopisnim papirjem in če treba, še z drobnim peskom in potem z vročo vodo splakniti. Vso posodo treba pomivati v dveh vodah, druga je za izplakovanje, ki jo po potrebi premeniš. Finega porcelana ne pomivaj v prevroči vodi, ker raj popoka.

Kitajska filmska zvezda Soo Yong je prispela v Hollywood, kjer bo nastopila v glavni vlogi nekega novega filma.

Črna večerni plašč

Buenosaireska kronika

Hud ples

Za sv. Tri kralje je priredil klub „Moreno“ v ul. Ferrer 2214 svojo plesno zabavo. Ob 3.30 zjutraj je prišlo do prerekanja med nekim Santiagom Orfanom in nekaterimi drugimi plesalci. Prepirljivci, da ne bi motili drugih plesalcev, so šli „delat račune“ na dvorišče, kjer je pa kmalu prišlo do streljanja. Orfano se je zgrudil, zadet od štirih krogel. Ko so ostali prepirljivci videli, kaj se je zgodilo, so jo brž odkurili, tako da je policija našla pozneje v dvorani samo nekaj žensk in plesalce, ki sploh niso nič vedeli o tragičnem dogodku. Policija je uvedla preiskavo ter ugotovila, da je strele sprožil neki Alberto Dabeiro, ki se je bil vmešal v spor med žrtvijo in njegovim prijateljem Luisom Garcío, spor, ki je bil nastal radi neke ženske. Oblasti iščejo ubijalca.

Pod kolesa lastnega voza je prišel

V nedeljo zjutraj je peljal Antonio Aerea, 17 let star, leđ, kakor je to delal vsak dan. Ko je bil oddal led tudi klijentu v ul. Llerena 2586, se je spet kobacal na voz, pa tako nerodno, da je padel pod kolesa, ki so ga povozila. V težkem stanju so ga prepeljali v bolnišnico Alvear.

Povozil ga je in pobegnul

V sredo je neki avtomobilist na avdi. Alvear povozil nekega moža, nato pa brž oddirjal, ne da bi bil nudil nesrečnežu kakšno pomoč. Drugi ljudje so ga prepeljali v bolnišnico Fernandez, kjer je pa kmalu podlegel težkim poškodbam, ki jih je bil zadobil. Policija išče brezvestnega voznika.

Nezgodna na delu

Pri kanalizacijskih delih potoka Blanco Encalada je v sredo zjutraj udaril stroj za izkopavanje s tako silo 30-letnega delavca Francisca Daina, da so ga morali v težkem stanju prepeljati v bolnišnico Pirovano, kjer ga bodo skušali ozdraviti.

Mlada detomorilka

Clara Vázquez, stanujoča na avdi. de Mayo 1249, je pred enim tednom povila zdravega dečka. Ker ji je pa dete bilo na poti, se je odločila za hud zločin. Tako se je zgodilo, da so te dni našli na „azoteji“ sosedni hi-

še trupelce novorojenčka. Ljudje so obvestili policijo, ki je kmalu izsledila morilko lastnega deteta. Spravili so jo za sedaj v bolnišnico, ko bo okrevala, se bo pa morala zagovarjati pred sodnikom. Nečloveška mati ima komaj šestnajst let.

Dvoje ljubezenskih tragedij

V bližnjem San Fernandu sta se odigrali preteklo sredo dve ljubezenski dram. V hotelu v ul. Colón 736 so uslužbenci slišali strele v neki sobi, pa so obvestili policijo, ki je vdrla vrata ter našla ležečo na postelji 45-letno Sofijo González Cosola, ki je bila že izdihnila, v mlaki krvi pa je ležal na tleh njen ljubimec J. A. Cenigton, ki je bil tudi že mrtev.

Istega dne so našli v ul. Alvear 1625, v stanovanju, kjer sta že nekaj časa živela, Izmaela Teseiro in njegovo 17-letno ljubico Celio Heredia, oba mrtva. Sosedje so pripovedovali, da sta se bila tistega dne zaljubljenca nekaj spila, pa je bil najbrž ta spor vzrok tragedije.

Utonil je

V nedeljo popoldne sta se kopala v potoku v Sarandi 11-letni Melquiades Cuesta in 14-letni Américo Maggio. Prišla sta v preveč deročo vodo, ki ju je spodnesla. Začela sta vpiti na pomoč. To je slišal neki Santiago Rodríguez, ki je takoj skočil v vodo, ki je pa našel samo Maggia in ga rešil, dočim je bil Cuesta že zginil pod vodo.

Ženskv v španski politiki: Dve zastopnici naroda v novem parlamentu

Američani, pa tudi — kakor smemo sklepati po tej sliki — Američanke, so naskočili prve ladje, ki so prispale v new-yorško pristanišče na dan ukinitve prohibicije, da se nasrkajo toliko časa prepovedane kapljice

IZ UREDNIŠTVA

Uredništvo je prejelo nekaj zaobljubljenih nam je še mnogo drumnivih prispevkov od raznih sot-gih informativnih člankov, razprav in leposlovnih spisov, tako da bo list z vsako številko bolj zanimiv. Prepričani smo, da bodo naši izseljenci znali ceniti požrtvovanje so-trudnikov in napore uredništva „Novoga lista“ ter da se bodo vsi zbrali okrog svojega glasila.

Uredništvo je prejelo nekaj zaobljubljenih nam je še mnogo drumnivih prispevkov od raznih sot-gih informativnih člankov, razprav in leposlovnih spisov, tako da bo list z vsako številko bolj zanimiv. Prepričani smo, da bodo naši izseljenci znali ceniti požrtvovanje so-trudnikov in napore uredništva „Novoga lista“ ter da se bodo vsi zbrali okrog svojega glasila.

Influenca se je pojavila v obliki epidemije na Japonskem. Mnogo ljudi je zbolelo. Listi pišejo, da je videti jo ulicah v Tokiju ljudi, ki hodijo po ulicah z obrambnimi maskami, da bi se ne nalezili te bolezni.

KAKO
bi se naročili na naš list?

NIČ NI LAŽJEGA

Posljite svoj naslov na:
NOVI LIST, LAVALLE 341
Buenos Aires

SPOLNE BOLEZNI

Zdravimo kapavico, sifilis, kožne in krvne bolezni ter živčno in spolno slabost
Razpolagamo z najmodernejšimi zdravstvenimi pripomočki in najnovejšimi napravami.

DIATERMIJA — X-ŽARKI — ULTRAVIOLETNI ŽARKI — LABORATORIJ ZA ANALIZE

HITRO IN SIGURNO ZDRAVLJENJE BREZ BOLEČIN

POSEBEN ODDELEK ZA ŽENSKO

Vodijo ga specializirani zdravniki in babice — Pod ugodnimi pogoji sprejemamo bolnice v popolno oskrbo. — Hitro zdravljenje nerednega čiščenja.

SAMO 40 PESOV

stane popolno zdravljenje kapavice

Zdravimo tudi na tedenske obroke od \$ 5

Gran Instituto Médico Abasto

3284 - CORRIENTES - 3284

II. nadstropje

Specializirani zdravniki, diplomirani na tukajšnjih in na inozemskih univerzah sprejemajo

od 10. do 12. in od 15. do 21. ure.

Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. ure.

GVIDON JUG:

VANJA IN SONJA

Profesor Vasilij Andrejevič Korolenko je snel naočnike z debelimi konveksnimi stekli, jih skrbno obrisal in si jih zopet nataknil. Stopil je zamišljeno do okna, obrisal z dlanjo motno šipo in pogledal na Leningrad. Zasnježeno je bil. Po Njvskem prospektu je ravnokor korakala stotnja ženskih vojakov. Dolgi sivi plašči so jim segali do gležnjev, kučme so bile iz sivega astrahana. Stopale so prožno in sveže, kot da ne bi čutile pušk na ramenih. Ko so zaokrenile v Morskajo ulico, je slučajno prodrli sive oblake solčni žarek in se zablestel na bajonetih s kovinskim bleškom.

Profesor Korolenko je zopet sedel za mizo, čital en čas v zvezku pred njim, pogledal po razredu in poklical:

„Aleksij Aleksjevič!”

Nekdo se je dvignil v predzadnji šolski klopi. Imel je nedoločna leta; morda jih je imel trinajst, morda šestnajst. Obleden je bil enako kot drugi sošolci, v rdečo rubaško in črne šamovare. Dejal je ponižno:

„Profesor Vasilij Andrejevič: Korolenko?”

„Čitaj svojo zgodbo, Aleksij Aleksjevič!”

Čital je s tihim glasom:

„Ko so prinesli Elijo Matvejeviča k mrtvega domov, je žena zagnala krič, ali potem je legla v posteljo, obrnila obraz v steno in si želela smrti. Niti ma'la otroka Vanja in Sonja je nista pripravila, da bi ji minila tuga. In tretji dan so zabili tudi njo v črno trugo in jo odpeljali.

„Oh, kaka nesreča”, so dejali sosedi in gledali na Vanjo in Sonjo. Ali otroka nista razumela tega. Prvi je imel komaj sedem let, sestrice pa pet. Prišla je po nju teta Anastazija Petrovna in otroka tako trdo prišla za roke, da je Sonja zaplakala.

V Moksvi so stanovali nedaleč od Kremļa. Iz oken, zagrnjenih z rdečimi barčunastimi pregrinjali, je bilo videti pozlačene strehe stolpov. Nad strehami je bilo modro nebo. Mož, Fedor Gorokovaja, je bil suhljat, koščenih pleč in zelo boječ. Kadar ga je žena pogledala, se je smehljaj pohlevno in vdano. V službi je bil vesten činovnik, ali ni silil na površje.

Vanja in Sonja sta silila k mami, pa ju teta Anastazija Petrovna ni pustila. Igrati nista smela povrh tega niti s Sultanom in ne z medvedjo kožo, ki je bila razprostrta v sprejemni sobi. Sultan je bil droben kužek, z dolgo, belo kodrasto dlako in kadar je ugledal Anastazijo Petrovno, se je skrtil pod mizo. Sploh so se je bali vsi otroci Pereulokove ulice. Ko je otrésala pred

vrati preproge in jih otepala s tanko prožno palico, ni bilo v trenutku na cesti niti enega otroka in z bližnjih vogalov je štutilo previdno par korlastih glav, in čakalo, kdaj Anastazija Petrovna zopet zaprejo vrata za seboj. Sploh je bila Anastazija Petrovna čudna: trup je imela debel, zalit z mastjo in čokat; nos velik in zakrivljen; lase podobne šopu skuštrane slame; oči svetlosive, skoro vodene. Nekoč je služila v isti hiši in ob smrti gospodarjev se je poročila z edinim sinom, baje pod vplivom groženj, da ga zatoži na sovjetski sodnji radi nečesa.

Sonja je jokala, ker bi rada z drugimi otroci k potoku, ki je tekkel za domačim vrtom. Tam so bili cvetje, solnce in drevesa. Vanja jo je tolažil, čeravno bi si bil želel sam pod modro nebo.

„Cort znajet!”, je dejala Anastazija Petrovna, „kako neolikani so ti otroci. Če bi jih pustil za trenutek same, bi se takoj valjali v prahu kot otroci pijanih mužikov. Sploh bi pa bilo dobro, da jim preskrbim vzgojiteljico. Vanja se menda ne uči v šoli drugega nego neumnosti.”

Vzgojiteljica je bilo drobno in nežno dekle. Kadar ni bilo gospodarjev v hiši, je jokala in si brisala solze skrivaj. Čitala je že stokrat v pisnu, pisanem z okorno moško pisavo.

Minila sta poletje in jesen in prišla je zima. Sneg je pričel nametavati. Potok je zamrznil in polno otrok se je drsalo po njem. Po cesti so drčale skoro neslišno sani; zvončki so veselo zvenkljali. Ljudje so bili nagajivi in šegavi in imeli so rdeča lica. Šolarji so se kepali in marsikateri šipa je zažveketala.

Vanjuška in Sonjuška sta vedno češče mislila na stariše in se čudila tako dolgemu potovanju. Sonjuška posebno se je ponoči večkrat prebudila, klicala mamico in zajokala. Otroci rabijo nežnih rok in Anastazija je imela zanje, le kreganje in grde besede.

Vzgojiteljica nekoč ni prišla več. Niti doma, pri njenih starših, niso vedeli, kje je ostala.

„Bah!”, je dejal zaničljivo stražnik in pomežniknil pomeljivo z očesom. „Šla je pač, kamor jih gre toliko: za moškimi.”

Izpljunil je pozvečkan tobak na sneg in pozdravil:

„Zdravstvenije!”

Bližali so se sveti trije kralji. Prihajali so iz toplega in čudežnega Orijeanta in knalu trosili svoje darove po Moskvi.

„Kaj bom kupili Vanji in Sonji?” je prašal Fedor Gorokovaja. Del je med zobe sladkor in pil topel čaj.

„Se tega bi bilo treba, tepec”, je dejala Anastazija Petrovna strupeno in vrgla naj zaničljiv pogled. „Sedaj, v teh starih časih...” Hotela je neulokove ulice. Ko je otrésala pred

ZA KRATEK ČAS.

Čemu neki se ta človek tako hudo dere, ko govori sam s seboj? — Ker je nekoliko gluha.

On pozna pisavo.

V črnilnik profesorja Klobasarja je padla muha. Domači sinček je rešil živalco iz črnega morja ter jo položil na bel papir. Po daljšem opazovanju je zaklical: „Mamica, tukajle imam muho, ki prav tako piše kakor naš ata.”

prisuškoval pri zaprtih vratih. Nalila je novega čaja v pozlačeno škodelico in ugriznila v pecivo.

Vanjuška je ležal v postelji in gledal proti oknu, odkoder je prihajal medel svit cestne luči.

„Pisal bom svetim trem kraljem”, je dejal Sonjuški, ki se je igrala v svoji postelji s Sultanom. Sultan se je skrivoma prikradel v sobo in čakal pod posteljo, da je šla Anastazija Petrovna. „Kaj naj naročim?”

„Hm”, je dejala Sonja in pomislila. Potem je tlesnila v roki.

„Medveda želim in punčke z modrimi očesci kot mamica...”

Vanja je pisal pri oni medli svetlobi, ki je prihajala od okna, z otroško in okorno pisavo. Sonja se je igrala z mehko volneno Sultanovo dlako in pletla kite. Vezala jih je z modrimi trakovi, katere ji je bil daroval Fedor Gorokovaja. Dober je bil, Fedor Gorokovaja. Večkrat je pravil čudovite zgodbe o princesah z zlatimi lasmi in o zelenih škrtih, ki uganjajo burke v temnih gozdovih. Vanji se je najbolj dopadla zgodba junaškega hetmana Vladičenka, ki je Turkom rezal kar po štiri glave z vsakim mahljajem.

Na noč svetih treh kraljev sta Vanjuška in Sonjuška postavila pred vrata svoje drobne škornje in pred škornje pismo. Dolgo sta prisluhovala, ali že pridejo kralji, potem sta zadremala.

In ko je bilo vse tiho in je padla črna noč na Moskvo, se je splazil Sultan na cesto, hodil krog hiš in se vrnil z nečem v gobcu. Potem je zopet šel in se vrnil, in to je trajalo skoraj do zjutraj. In ko je zasnelo jutro pokukalo v sobo se je Vanjuška prebudil in se domislil škornjev. Tiho je vstal iz postelje in ko je odprl vrata, je ostrmel: pri škornjih je bilo toliko igrač, kot jih ni videl v celem življenju skupaj. Bobenček, slon, puška, sablja in nešteto drugih stvari. Prebudil je Sonjuško in ko je ugledala svoje igračke, je morala zajeti sapo, tako lepe so bile. In prav v sredi igračk se je smehljala velika punčka z zlatimi lasmi in modrimi očmi, kot jih je imela mamica. Dela jo je v zibelko in jo ujkala:

„Spi mladenec moj prekrasnej babaški baju: svetlet mesec jasni v kalibei tvoji...”

In pod posteljo je gledal na Vanjuško in Sonjuško zvesti Sultan, ki je bil tako droben in je imel tako mehko voino...

„Horoša”, je dejal profesor Korolenko. Vzel je barvast robec in obrisal vnovič naočnike. V resnici bi si moral obrisati oči.

Popustljivost

Studentu Izaku, ki je bil seveda židovskega pokolenja, je napovedal srboriti nemški študent Valter dvojboj. Ko bi baš imelo priti do sabeli, se je hotel Izak pobotati.

„Dragi gospod”, je menil Valter, „to ne gre. Eden od naju mora ostati na mestu.”

„No, pa ostanite Vi, jaz grem domov”, je dejal Izak in jo urnih krač odmahal.

Zloba

Urška: „Veš, včeraj je vprašal Evzebij, ali bi hotela postati njegova. Ker pa je bil pijan, sem mu rekla, naj ponovi to vprašanje, ko bo trezen.”

Evlalija: Pa si bila zelo neprevidna. Ko se bo streznil, te najbrže ne bo več vprašal.”

Slovenske knjige

V naši upravi so na prodaj sledeče slovenske knjige:

- Baukart: Slovenski Robinzon, povest, trdo vez. 1.20
- Dimnik: Kralj Aleksander, trdo vez. 3.—
- Gangl: Sin, drama trdo vez. 1.80
- ” Beli rojaki, črtice. 1.50
- Golar: Kmečke povesti, trdo vez., 2. izd. 2.—
- ” Pastirjeva nevesta, povesti in romance, trdo vez. 1.60
- Jelenc: Spomini 1914—1918, trdo vez. 3.—
- Jug: Izseljenec. 1.50
- Kellermann: Tunel, roman 2.—
- Orel: Pasti in zanke, kriminalni roman 1.50
- Pugelj: Zakonci, trdo vez. 1.80
- Poljanec: Sisto e Sesto, povest iz Abrucev 0.90
- Rape: Tisoč in ena noč, trdo vez. 4.—
- Si: Narodne noše 2.—
- Šilih: Nekoč je bilo jezero, bajka, trdo vez. 3.—
- Vaštetova: Mejaši, povest iz davnih dni, trdo vez. 2.—
- Zorec: Pomenki: 1.20
- ” Zmote in konec gospodične Pavle 1.20
- Pripovedne slovenske narodne pesmi, trdo vez. 2.50
- Ročni spisovnik; obrtna, trgovska in ljubavna pisma 1.—
- Tolažba dušam v vicah, molitvenik 1.50
- Marija kraljica src, molitvenik 2.—

OPOZORILO

Za naročila po pošti treba dodati za eno knjigo še 30 centavov, za dve, pa 40.

VREDNOST DENARJA

Objavljali bomo odslej proste in uradne tečaje, nanašajoče se načetrtke vsakega tedna. Prosti tečaji so od tukajšnjega zavoda “Banco Germanico.”

po tečaju	prostem	uradnem
100 dinarjev	9.50	7.89
100 lir	34.13	30.11
100 šilingov	75.00	63.36
1 funt šterling	21.25	18.72
100 fr. frankov	25.50	22.48
100 čsl. kron	19.60	17.02
100 dolarjev	415.	367.87

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope bodo prispeli:
V januarju
13. Orania in H. Patriot
15. Monte Sarmiento
19. Lipari in Arlanza
22. Oceania
Protiv Evropi bodo odpulili:
V januarju
16. Augustus
18. Cabo Santo Tomé in Orania
19. Sierra Salvada in Pssa. Maria
23. Lipari
24. Arlanza

MALI OGLASI

TRADUCTORA PUBLICA NACIONAL Milica D. Hočevar dipl. na tuk. univerzi, se priporoča za vsako vrste prevode dokumentov in kakršnihkoli drugih listin. Prevodi so pravomočni pred tuk. oblastmi. Tucumán 586, U. T. 31 Retiro 3148

ŠIVILJA — MODISTKA izdeluje po najnovejši modi suknje, jopiče, obleke fantazija in plesne toalete. MARIJA KOJANEC CALDAS 1370 dpt. 3 (nasproti nemškega pokopališča Chaacarita).

ČREVLJARNICA Izdelujem in popravljam vsake vrste črevljev. Delo zjamčeno. Priporoča se Anton Lukač, Maturin 2756 (dve kvadri od postaje La Paternal) U. T. 59 La Paternal 4090.

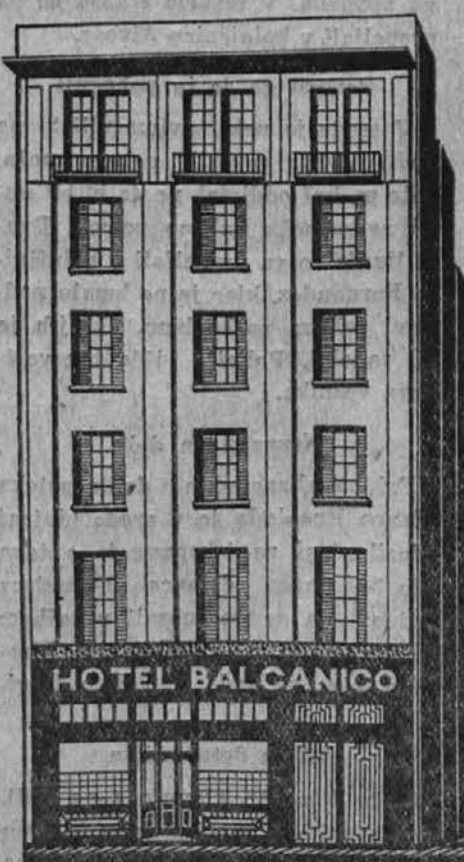
FOTO “DOCK SUD” Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah MARKO RADALJ Specialist v modernem slikanju. Facundo Quiroga 1275, Dock Sud

PRVOVRSTNA KROJAČNICA Ako želite biti dobro in moderno oblečeni, obrnite se na Andreja Benčino Calle Cnel. Niceto Vega 6014. Izstopite na ul. Rivera in Dorrego. Nahajamo se med Dorrego in Arévalo.

KROJAČNICA IN TRGOVINA raznovrstnega blaga se priporoča SEBASTIAN MOZETIČ Osorio 5025 — Paternal

Velik most, ki sloni na enem samem stebri, so izročili prometu v Castelmoronu na Francoskem. Lok meri, od enega konca do drugega, 140,40 in je najvačji na svetu.

Hotel Balcánico

Lastniki bratje Veljanovič 25 DE MAYO 724 U. T. 31 (Retiro) 3727 Buenos Aires

Zdrave in zračne sobe za posamezne goste in za družine. Prvovrstna postrežba in zmerne cene

Restavracija v prvem nadstropju

Dobra pijača in zdrava domača hrana. Jogurt